

Gemeenteraad van Nijmegen
Korte Nieuwstraat 6
6500 HS NIJMEGEN

Postadres
Gemeente Nijmegen
BM50
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
nijmegen.nl/contact

Datum 15 mei 2026
Betreft Advies van de auditcommissie aan de raad
over de Stadsrekening 2025

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 7 april 2026 heeft het college van burgemeester en wethouders de Stadsrekening 2025 vastgesteld en aan de raad ter besluitvorming aangeboden. De Stadsrekening vormt, als het goed is, een ‘spiegel van de Stadsbegroting’: u leest in de Stadsrekening 2025 hoe het college de doelstellingen uit de Stadsbegroting 2025-2028 heeft uitgevoerd, welke resultaten wel en niet zijn gehaald en zo niet, waarom niet, wat er aan onvoorziene gebeurtenissen plaatsvond, of planningen gehaald zijn en wat het allemaal gekost heeft; en hoe dit zich verhoudt tot de begroting.

Naast de Stadsbegroting en Stadsrekening maken het Koersdebat, en de eerste en tweede Voortgangsmonitor deel uit van de zogenaamde planning en control cyclus zoals we die in Nijmegen kennen. De gemeenteraad is eigenaar van deze producten en regelt het verschijnen en de inhoud ervan in de financiële verordening.

De ondersteuning door de accountant

De gemeenteraad wordt in zijn controlerende taak ondersteund door de accountant. Op 17 april 2026 ontving de raad de controleverklaring en het accountantsverslag van onze accountant Deloitte. Hij toetst de Stadsrekening in opdracht van de gemeenteraad. Zijn constatering is dat de stadsrekening een getrouw en rechtmatig beeld geeft (‘dat de cijfers kloppen’).

Verder krijgt de accountant van de gemeenteraad ieder jaar een aantal onderwerpen mee waar hij in het bijzonder op toetst. Daar komt hij eveneens in de verklaring bij de Stadsrekening op terug, maar ook al tussentijds in de zogenaamde ‘boardletter’. Deze verschijnt altijd in december. De verklaring en bijgaand accountantsverslag maken inzichtelijk wat de sterke punten en de verbeterpunten zijn. Wij bevelen dit verslag van

harte bij u aan. Voor de lezer met weinig tijd begint het verslag met een bestuurlijke samenvatting van de conclusies (blz. 5-7).

Overigens heeft de accountant aangegeven dat Nijmegen (wederom) als eerste 100.000+ gemeente een goedkeurende verklaring heeft gekregen. Dat is de afgelopen jaren steeds het geval geweest, en dat vinden wij als commissie een knappe prestatie. Dat is mede te danken aan de effectieve samenwerking met het college en de ambtelijke organisatie.

Een nieuwe auditcommissie

De leden van de ‘nieuwe’ auditcommissie zijn kortgeleden (op 6 mei) benoemd. Op 13 mei heeft de auditcommissie voor de eerste keer vergaderd, waarbij ze meteen aan de slag kon met dit advies over de Stadsrekening.

Ook al is de voorbereidingstijd kort geweest: De auditcommissie vindt het belangrijk om u voorafgaand aan de besluitvorming over de stadsrekening haar advies mee te geven.

De rekening en het jaarverslag moeten immers inzicht geven in de mate waarin alle ambities en voornemens zijn gerealiseerd en tot welke resultaten dat heeft geleid.

Kwaliteit, leesbaarheid, transparantie en navolgbaarheid van de informatie zijn dan van groot belang.

Sturingskracht P&C cyclus als speerpunt

Daarnaast vinden wij het belangrijk om als commissie - en als raad - een goede start te maken; en willen wij ook van dit moment gebruik maken om adviezen mee te geven waarvan we menen dat die niet alleen van toepassing zijn op de Stadsrekening, maar ook betrokken kunnen worden bij de *verbetering van de sturingskracht van onze gehele P&C cyclus*. Wij zijn van mening dat we in deze bestuursperiode een verdere doorontwikkeling moeten maken op die sturingskracht. Daarvoor is een doorontwikkeling van onze P&C producten van groot belang; en kijken wij niet alleen naar ons college, maar ook naar onze eigen gemeenteraad. Wij stellen als raad immers de begroting en de jaarrekening vast. Als auditcommissie willen we wat deze doorontwikkeling betreft als kartrekker fungeren voor de raad en hier samen met het college in optrekken.

Opbouw van deze brief

Wij beginnen met een overzicht van algemene conclusies onder kopje 1, en werken we onze constatering en adviezen met betrekking tot de programma's en de paragrafen (kopjes 2 en 3) verder uit. Tenslotte wordt conform de verordening Rekenkamer ook vanuit de raad gerapporteerd over de voortgang op de uitvoering van acties voortvloeiend uit rekenkameronderzoeken. U treft deze rapportage als bijlage aan bij de brief.

1. Algemene conclusies

Leesbaarheid

- **Taalgebruik:** De commissie constateert al jaren dat de stadsrekening – over de breedte - wat betreft leesbaarheid verbetert. Teksten zijn over het algemeen prettig leesbaar, en kort en bondig opgesteld. Er wordt weinig jargon gebruikt, met uitzondering van financiële verantwoordingsteksten. De auditcommissie is zich ervan bewust dat aan het gebruik van sommige termen niet (of moeilijk) ontkomen kan worden. Toch vindt zij het belangrijk om deze verantwoording zo helder mogelijk te formuleren en verzoekt het college om daar een verbeterslag in aan te brengen.
- **Layout:** Daarnaast wordt in de verantwoording van de programma's dezelfde lay-out en opzet gebruikt als in de stadsbegroting. Qua format leest de stadsrekening als een spiegel van de stadsbegroting.
- **Eindredactie:** Op sommige programma's zit een duidelijke eindredactie waardoor het programma eenduidig en helder leest (Werk & Inkomen, bereikbaarheid) terwijl die bij andere programma's lijkt te ontbreken (bijvoorbeeld bij WWZ)
- **Tabellen, grafieken en andere visuals:** De auditcommissie constateert dat er in de Stadsrekening weinig tot geen gebruik gemaakt wordt van tabellen en grafieken om informatie inzichtelijk en overzichtelijk te presenteren. Terwijl een duidelijk beeld vaak meer zegt dan een lap tekst. De commissie ziet daarin een verbetermogelijkheid.

Bestuurlijke reflectie

Het belangrijkste punt van kritiek in de vorige brief van de auditcommissie over de Stadsrekening betrof het ontbreken van bestuurlijke reflectie in de verantwoording. Dit jaar heeft het college per programma een bestuurlijke reflectie opgenomen, en daar is de auditcommissie blij mee. Daarbij constateren wij wisselende resultaten. De programma's Veiligheid, Werk & Inkomen, Sport en Openbare Ruimte zijn wat ons betreft goede voorbeelden van hoe de verbinding tussen activiteiten en het bereiken van doelen bestuurlijk geformuleerd kan worden en kunnen als voorbeeld dienen voor volgend jaar. De auditcommissie vindt de bestuurlijke reflecties kansrijk als aanvulling op de informatiewaarde van de stadsrekening en verzoekt het college om deze verder door te ontwikkelen. Onderstaand punt raakt daar ook aan.

Van een 'doe' begroting naar een 'doel' begroting (en verantwoording)

Aansluitend op onze vorige constatering, merkt de auditcommissie op dat wij als gemeente een 'doe' begroting hebben en geen 'doel' begroting (en verantwoording). Er wordt hoofdzakelijk verantwoord op activiteitsniveau. Veel activiteiten betreffen 'proces-activiteiten': we voeren uit, stellen op, stimuleren, werken aan, gaan door met, versterken, helpen, continueren, proberen, evalueren, etc. Veel van deze activiteiten dragen ongetwijfeld bij aan het realiseren van onze doelen en ambities, maar zijn niet SMART geformuleerd waardoor meten lastig is. Vragen zoals 'Wat is de stand van zaken, waar komen we vandaan, zijn we op de goede weg, en wanneer is een doel of ambitie gerealiseerd?' kunnen daarmee niet voldoende worden beantwoord. De auditcommissie doet de oproep aan het college om hiermee aan de slag te gaan.

Structuur en prioritering aanbrengen in ambities en doelen

De auditcommissie constateert dat er geen zichtbare prioritering is aangebracht in de (grote hoeveelheid aan) ambities en doelen. We missen overzicht en inzicht. Wij stellen ze als raad weliswaar vast, maar het college doet hiervoor een voorstel en gaat er mee aan de slag.

Vragen die we onszelf daarbij stellen: Moeten het er zoveel zijn? Zijn ze allemaal even belangrijk? Vindt er een afweging plaats welke doelen eerst worden gerealiseerd? Hoe vindt die afweging plaats? De auditcommissie vraagt het college om een reflectie op deze vragen en gaat daar graag over in gesprek.

Indicatoren

Inmiddels een bekend onderwerp, maar niet minder relevant: de indicatoren over 2025 zijn vaak niet gevuld en worden onvoldoende benut. Indicatoren worden technisch toegelicht, maar een inhoudelijke duiding van de indicatoren ontbreekt (of van een reeks). Is er een trend te zien? Of een duidelijke dip of stijging? Daar wordt geen duiding op gegeven vanuit de inhoud. Daardoor is niet duidelijk in hoeverre er sprake is van (on)gewenste ontwikkelingen.

Ook is er weinig relatie tussen indicatoren en doelen of ambities in het betreffende programma. Daarbij zou het helpen als er door raad en college ook gewerkt zou worden met streefcijfers/indicatoren. De auditcommissie ziet hier een duidelijke opdracht voor zowel de raad als het college. De auditcommissie gaat graag met het college in gesprek over de evaluatie van de huidige set indicatoren waar het college momenteel aan werkt, en hoe we indicatoren effectiever kunnen inzetten als sturingsinstrument.

Raming en realisatie investeringsbudget steeds dichterbij elkaar

Er is voor een bedrag van 111 miljoen van de geraamde 140 miljoen geïnvesteerd in 2025. Dit is een duidelijke stijging in vergelijking met de realisatie in de afgelopen jaren.

Raming en realisatie groeien naar elkaar toe.

Ook is het college inmiddels met een verbeterplan '[Meer grip op investeringen](#)' aan de slag gegaan en heeft de raad hierover op 17 maart 2026 per brief geïnformeerd. De auditcommissie is positief over deze ontwikkelingen en gaat graag met het college in gesprek over de voortgang, aangezien de nieuwe manier van werken zijn beslag krijgt in de komende Stadsbegroting.

2. Analyse van de programmaverantwoording

Om uw raad te ondersteunen bij de controlerende taak, heeft de auditcommissie de programmateksten weer systematisch doorgelopen en haar bevindingen per programma weergegeven in de inmiddels bekende format op basis van de 'drie vragen':

- Wat hebben we bereikt? (wordt er verantwoording afgelegd over de beoogde doelen uit de Stadsbegroting?)
- Wat hebben we daarvoor gedaan? (wordt er verantwoording afgelegd over de beoogde activiteiten uit de Stadsbegroting en over resultaten daarvan?)
- Wat heeft het gekost? (zijn afwijkingen van de baten verklaard? Zijn afwijkingen van de lasten verklaard?)

U treft de ingevulde formats per programma en een tabel met het totaaloverzicht van de beoordeling per programma's aan als bijlage bij deze brief.

Aanvullend op onze meer algemene conclusies vallen de volgende constatering op:

1. De bestuurlijke reflecties zijn in elk programma aanwezig, maar wel van wisselend niveau, waarbij de programma's Veiligheid, Werk en Inkomen, en Openbare Ruimte er positief uitspringen.
2. Er wordt geen directe verantwoording afgelegd over de doelen uit de begroting, er wordt alleen gerapporteerd over de activiteiten onder de doelen. Niet alle activiteiten dragen ook duidelijk bij aan het geformuleerde doel. Bij de meeste activiteiten is er wel een duidelijke relatie tussen doel en activiteiten. En krijgt de raad een goed beeld van de resultaten voor het betreffende jaar. Goede voorbeelden hiervan zijn te vinden bij het programma Werk & Inkomen, Bereikbaarheid, Veiligheid, Sport en Openbare Ruimte
3. Er wordt – net als vorig jaar - uitvoerig op activiteitsniveau teruggekoppeld. Bij jaarlijks terugkerende reguliere activiteiten zorgt dat soms voor letterlijke opsommingen van voorgenomen activiteiten uit de begroting, maar dan in de verleden tijd. Voorbeelden hier van zijn te vinden in het programma Economie en Toerisme, en Financiën. De informatiewaarde hiervan is beperkt.
4. De afwijkingen op baten en lasten worden in (bijna) elk programma verklaard, echter de kwaliteit van de toelichting is wisselend. Daarbij wordt wel onderscheid gemaakt tussen baten en lasten; maar wat er vervolgens een baat of een last is, is voor de auditcommissie soms moeilijk te volgen.
5. In navolging van het vorige punt: De verantwoording op de afwijkingen zijn beknopt en financieel technisch van aard, en zijn geënt op de doelen en ambities. Dit terwijl de inhoudelijke verantwoording juist plaatsvindt op activiteitsniveau. De financieel-technische verantwoording (wat heeft het gekost en waarom) is daarmee moeilijk te relateren aan de verantwoording op inhoud (wat heb je voor dat geld gedaan). De auditcommissie vraagt aan het college een reflectie of het verschil in verantwoordingsniveau logisch is, en of dit op een andere manier zou kunnen.

3. Analyse van de paragrafen

De auditcommissie heeft de paragrafen geanalyseerd in aanvulling op en ter ondersteuning van de constatering van de accountant. U treft de ingevulde format aan als bijlage bij deze brief. Enkele hoofdpunten wil de auditcommissie bij u onder de aandacht brengen:

Onderhoud Kapitaalgoederen

In de begroting 2025 werd een ambitieniveau van in totaal circa € 44,8 miljoen per jaar aangegeven. Daarvan is 35,5 miljoen benut. Dit is een geringe verbetering ten opzichte

van 2024 toen van het budget van 41 miljoen een bedrag van 30 miljoen werd besteed, ofwel een kwart niet. Het kan een indicatie zijn dat sprake is van een structureel probleem om de investerings- en onderhoudsbudgetten te benutten. Dit kan ook niet los worden gezien van de extra middelen die de raad ter beschikking heeft gesteld voor de vernieuwingsgolf. De vraag die gesteld kan worden of daarmee de vernieuwingsgolf voortvarend genoeg kan worden uitgevoerd, en zo (deels) nee, of dat risico's met zich meebrengt en hoe daarop wordt gestuurd. Het eerdergenoemde plan van aanpak '[Meer grip op investeringen](#)' gaat daar ongetwijfeld bij helpen en daar is de auditcommissie blij mee.

Risicomanagement en weerstandsvermogen

In deze paragraaf wordt onder meer de 10 belangrijkste risico's uiteengezet en financieel geduid, met daarbij een percentage dat het risico zich voordoet. De auditcommissie merkt op dat 2 van de 10 belangrijkste risico's (SPUK-regeling BUIG en fiscale risico's) een kans van 90% hebben om zich voor te doen. De commissie vraagt zich af in hoeverre deze posten nog als incidenteel risico moeten worden beschouwd, of dat eerder sprake is van structurele financiële effecten waarmee in de reguliere begroting rekening gehouden moet worden.

Grondbeleid

In het algemeen zijn de beschreven geschetste ontwikkelingen onvoldoende voor de raad om op kaderstellend niveau de rode draden voor mogelijke interventies en/of bijsturingen te ontdekken.

Monitoring dashboard

Net zoals bij de paragraaf grondbeleid in de stadsrekening van 2024 wordt ook nu niets gemeld en evenmin een procesbeschrijving gegeven van de uitdrukkelijke wens van de raad voor een monitoringdashboard. De raad vraagt al jaren om een dergelijk dashboard, wat helpt om inzicht te krijgen in de voortgang van onze grote projecten. Toch is dit dashboard nog altijd niet operationeel.

De auditcommissie verzoekt het college om uiterlijk bij de komende begroting een dergelijk dashboard op te leveren.

Hetzelfde geldt voor een beknopt en inzichtelijk format om consistent en transparant de voors en tegens en de relatie tussen grondbeleid en maatschappelijke doelstellingen te kunnen wegen; vanaf de eerste bestuurlijke afweging van inzet van instrumenten van het grondbeleid en vervolgens de effecten en doelmatigheid van afwegingen te blijven monitoren in het MPG.

Wet open overheid

De auditcommissie is van mening dat deze paragraaf is verbeterd wat betreft informatieverstrekking. Uit de tabel alleen al is bijvoorbeeld beter te halen hoe ver we zijn, waarbij dit ook in verhouding wordt geplaatst tot wat er wettelijk verplicht is. Echter, het blijft niet goed zelfstandig te lezen zonder de begroting ernaast te houden. Het wordt niet (goed) duidelijk wat de plannen voor 2025 waren en in hoeverre daaraan is voldaan.

Verbonden Partijen

De verwijzing naar zienswijzen en overige stukken is erg algemeen. Deze werkwijze leidt tot een groot aantal hits en daarmee het nodige uitzoekwerk voor de gebruiker. In de ogen van de auditcommissie moeten algemene en recente stukken eenvoudig (via directe links) via pc-portal ontsloten worden. Met algemene stukken bedoelen wij bijvoorbeeld de Gemeenschappelijke Regeling of Statuten. Bij recente stukken gaat het om zaken zoals zienswijzen, begrotingen, jaarstukken en relevante college- en raadsbesluiten.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. De auditcommissie stelt het op prijs als het college schriftelijk en/of in het debat over de stadsrekening reageert op de aan het college geadresseerde punten in deze brief.

Hoogachtend,

Namens de auditcommissie,

Wendy Grutters
voorzitter auditcommissie